

Программаличи баянти.

Гъарил адамла гъамрулизиб сунела миллатла мезла къадри сегъуна сабил лебтасалра гъачихъси саби. Илдала кумекличил сари адамтала сари-ургарти бархбасуни кадилзахъути, бяркъ ва багъудлуми кайсути, культураличи бегъбирути.

Мезла кумекличил сари чеалкълуги наслубани бегътала гъадатунги гъерисути. «Гъайли саби дунъя бузахъуси» ибси халкъла айтуличибра якъинни саби жамигъатла гъамрулизиб мезла къадри.

Миллатла мезлис «нешла мез» ирули бирар. Нешла мезличил сай дурхъя бегъ гъалав гъайиклес вехъирхъуси; илдачил сари виштгласи дурхъяла бекълизир цаибти пикруми алкълуги; илдала кумекличил саби гъамрула халаси гъунилис бехъибхъуд кабирхъуси.

«Нешла мез» вегъла миллатла бегълара къадричебси лишаннизи халдирути сари. Гъарил адамла миллат белгибирнила бекълибиубси лишанра миллатла мез ункълги далнилизиб саби.

Сунела миллатла мез ункълги дални гъарил адамла культурала чараагарси чебла саби. Бегътала чараагарси чеблализи халбируси саби чула дурхънази нешла мез дагъахъни. Школала ва учительтала бекълидиубти мурадуназибадра ца саби нешла мез далахънила хъянчи даимбарни. Илбагъандан саби школализиб нешла мез руркъахъниличи халаси пикри бяхъичиусира.

Дарган мез даргала халкъла мез сари, чулара Дагъиста ва Кавказла гъахъицад цархъилти мезаначил тухумдеш лерти.

Дарганти саби-ургаб гъайбикълухъилеги, радиолизир, театрлизир, газетаби-журналтазир, жузазир дузахъу даргала литературный мез. Илди, цабехъла цабехли пикруми иргъесли, ирнила ва лукълнила белгити низам-къайдаличи далдикахъибти сари. Хъулчилизи ахъушала лугъат касили, цархъилти лугъатунала цацадехъ дугъачил давлачердиахъубти литературный мезличил саби школабазиб даргала уршби-рурсби белкъл-белчълчи бурсибирути.

Ишди программабала мурадла школабала 5-11 ибти классуназир даргала литературный мез дучлахънила шайчирти тлалабуни белгидарни ва илди мезличил дурхъни азадли гъайбикълухъес ва лукълухъес бурсибарни саби.

Дарган мезла хъекъллизирти гъахъицад багъудлуми бучлантани бехъибхъудла классуназирадал кайсути сари. Чедирти 5-11 классуназир кайсути багъудлуми гъалар касибтачи челушуги сари, гъатлара дягълудикълухъули, тинтълдикълухъули, мурхъдикълухъули.

Дарган мезла лерилра-сера дусрачир учительла пикрила дайлар диэс гъагълити хъябал бяхъичибиз, чулара ахирласи мурад ца сабси.

Цаибил бяхъичибиз саби дурхъни дарган мезла дугъбала хазналичил имцълги тинтълги тъяншбарни, дугъби дузахъни, илхъилегира лугъатуназирад ва цархъилти мезаназирад гъерасибтира пикрилизи кайсули.

Къллибил бяхъичибиз саби декълар-декълар гъайла бутълала грамматикалати формабачила баянти тинтълдикълухъни, илди формаби ирнила ва белкъл гъайлизир дархъли дузахъес дурхъни бурсибарни. Ил шайчибси хъянчира, гъалабси къайда, къаббердни агарли бузахъес гъагълиси саби, гъалар дечълунти тикрардирули.

Илгъуна бяхъичибизличил хъянчи дурабуркълуги, дурхъни бурсибарес гъагълнибиркур дугъбазир гъар журала морфемаби дургахъес, илди девла чидил бутълализир дирутил белгибирахъес, дугъби морфемабачи делхъахъес ва, декълар-декъларти морфемаби цаладяхъили, сагати дугъби алкълухъес.

Хъябъибил бяхъичибиз саби, ирнила ва белкъл гъайличил чула пикри бархъли, гъаб-гъергъили каргъахъес бучлантазир бурсидешуни адикъни. Дарган мез дучлахънила шайчиб дурхъначил дурабуркълуси хъянчила замана ил мурад сархъни ахирласи тлалаб саби. Амма къллра гъаларти бяхъичибиз пайдалахъедарили, мез дагъес вируси ахъен, гъянжи-къаркъа кадирхънили белгиси низам хъулчили хълебуцили, юрт белшес хъейруливан.